

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/444/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4316207794
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 07. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4316207794.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci žalobcu: Y. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom O., I. XXXX/X, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Levice zo dňa 25. mája 2016 č. k. 7C/173/2016-19 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa uloženia žalovanému povinnosť zdržať sa výkonu práva na zrážky zo mzdy žalobcu vyplývajúce z Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 28. 11. 2015 z r u š u j e .

V napadnutej časti týkajúcej sa uloženia Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Bratislava, so sídlom Bratislava-Staré Mesto, Chorvátska 5, IČO: 00 738 255 nevykonávať zrážky zo mzdy žalobcu pre žalovaného na základe Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 28. 11. 2015 až do právoplatného skončenia konania vo veci samej uznesenie súdu prvej inštancie m e n í tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zdržať sa výkonu práva na zrážky zo mzdy žalobcu vyplývajúce z Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 28. 11. 2015 a ďalším výrokom uložil Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Bratislava, so sídlom Bratislava-Staré Mesto, Chorvátska 5, IČO: 00 738 255 nevykonávať zrážky zo mzdy žalobcu pre žalovaného na základe Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 28. 11. 2015 až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 102 ods. 1 veta prvá, § 75 ods. 1, 8, § 76 ods. 1 písm. f), § 76 ods. 2, 4, § 145 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. 06. 2016 (ďalej len „OSP“) a zistením, že strany uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 105901144, ktorá sa stala právnym rámcom na poskytnutie finančných prostriedkov vo výške 1.000 eur žalobcovi. Súčasťou tejto zmluvy bola aj Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov. Dňa 08. 03. 2016 žalovaný zaslal zamestnávateľovi žalobcu, ktorým je Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody Bratislava žiadosť o vykonávanie zrážok zo mzdy. Žalovaný v žiadosti o vykonávanie zrážok zo mzdy žiadal, aby zamestnávateľ žalobcu vykonával mesačné zrážky zo mzdy vo výške podľa Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, ktorú pripojil ako prílohu, a teda vo výške 173 eur mesačne. Zrážky žiadal vykonávať až do úplného uhradenia dlhu, ktorý ku dňu žiadosti o vykonávanie zrážok bližšie nevyčíslil. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že žalobca svoj návrh odôvodnil tým, že uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, vzhľadom na ochranu spotrebiteľa, ktoré svojím obsahom a účelom odporujú zákonu alebo ho obchádzajú alebo sa priečia dobrým mravom, a to v podstatných ustanoveniach predmetnej zmluvy. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku považoval najmä Dohodu o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Žalobca sa domnieval, že podpisuje len samotnú zmluvu,

nie aj dohodu o zrážkach. Dohodu o zrážkach žalobca považoval za uzavretú v rozpore s § 53 ods. 1 a § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka. S poukazom na uvedené súd prvej inštancie konštatoval, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok újinného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Mal za to, že spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euronekonformnom procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (porovnaj rozsudok C-106/77 Simmenthal). Súd prvej inštancie skúmal, či žalobca tvrdeniami obsiahnutými v žalobe osvedčil, že prípadným nariadením predbežného opatrenia je možné v danom prípade dosiahnuť účel ochrany poskytovanej súdom, teda, či existuje potreba dočasného zabezpečenia jeho práv a oprávnení vyplývajúcich z právnych úkonov realizovaných účastníkmi. Mal za to, že žalobca osvedčil existenciu nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, keď primárne osvedčil existenciu žiadosti o vykonávanie zrážok zo mzdy zo strany žalovaného, adresovanú zamestnávateľovi žalobcu a súčasne aj výkon zrážok predložením výplatnej pásky. Po oboznámení sa s návrhom na nariadenie predbežného opatrenia a s listinami pripojenými k návrhu (zmluva o spotrebiteľskom úvere, dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, žiadosť o vykonávanie zrážok zo mzdy, výplatné pásky) sa súd prvej inštancie stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia podaného žalobcom, návrh považoval za dôvodný, a preto návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v celom rozsahu vyhovel tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia. Na záver dodal, že o trovách predbežného opatrenia bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí vo veci samej v zmysle § 145 OSP.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, namietajúc, že na vydanie predbežného opatrenia neboli naplnené predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia. Poukázal pritom na § 75 ods. 2 OSP. Bol toho názoru, že žalobca spolu s podaným návrhom na nariadenie predbežného opatrenia nepredložil také dôkazy a neosvedčil také skutočnosti, ktoré by opodstatňovali jej hmotnoprávny nárok vo veci samej. Čo sa týkalo samotnej dohody o zrážkach zo mzdy, mal za to, že táto bola uzavretá platne podľa § 551 Občianskeho zákonníka v súlade s právnymi predpismi. Navyiac, zdôraznil, že dohoda obsahuje tiež súhlas dlžníka s tým, aby sa mu zo mzdy vykonávali zrážky a súčasne boli poukazované na účet veriteľa, pričom tieto zrážky neboli dohodnuté vo výške, ktorá by odporovala ustanoveniu § 551 Občianskeho zákonníka. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola tiež obsiahnutá na samostatnom dokumente, a teda predstavovala osobitnú listinu a žalobca mal možnosť si predmetnú dohodu preštudovať a až následne na to potvrdiť jej prijatie svojim vlastnoručným podpisom. S poukazom na uvedené zhrnul, že dohoda predstavuje samostatný dokument, ktorý predstavuje len jeden zo zabezpečovacích inštitútov, ktorým si veriteľ zabezpečuje, že jeho pohľadávka bude splnená. Možnosť veriteľa zabezpečiť svoju pohľadávku, ktorá má spotrebiteľský alebo iný charakter, nebola vylúčená. To, že dohoda predstavuje samostatný dokument, bolo rovnako v súlade so zákonom č. 281/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Navyše, bol toho názoru, že žalobca nepreukázal ani existenciu hrozacej ujmy, ako ani neosvedčil, že bez nariadenia predbežného opatrenia by mu mohla vzniknúť značná, závažná a dokonca neodstrániteľná ujma. Bol práve opačného názoru a to, že nerealizovaním dohody o zrážkach zo mzdy by žalobcovi vznikla závažnejšia ujma, pretože záväzok by bol vyšší, ako keby sa pravidelne vykonávali zrážky zo mzdy. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby súd rozhodol tak, že návrh žalobcu na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

3. K odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že súd prvej inštancie správne posúdil právny a skutkový stav v prejednávanej veci a správnosť tohto záveru oprel aj o znenie písomných pripomienok Európskej komisie vo veci C-30/12, Valéria Marcinová / POHOTOVOSTĚ, s. r. o. Mal za to, že súd prvej inštancie vydal uznesenie vo veci nariadenia predbežného opatrenia v súlade s príslušnými predpismi Občianskeho súdneho poriadku a možno teda konštatovať, že pre nariadenie predbežného opatrenia boli v danej veci splnené zákonom obligatórne stanovené predpoklady. Argumenty žalovaného v tejto veci neobstoja, pretože je zrejmé, že nakoľko musí žalobca čeliť okamžitým zrážkam zo mzdy zo strany zamestnávateľa a jeho tvrdenia vo vzťahu k neprijateľným zmluvným podmienkam budú preskúmané až vo veci samej, vykonanie zrážok zo mzdy môže mať devastačné následky na jeho životnú a finančnú úroveň, preto okolnosti odôvodňujú naliehavosť podaného návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ako aj nebezpečenstvo bezprostredne hrozacej ujmy. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací v zmysle ustanovenia § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa uloženia žalovanému povinnosť zdržať sa výkonu práva na zrážky zo mzdy žalobcu vyplývajúce z Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 28. 11. 2015 je potrebné v zmysle § 389 ods. 1 písm. d) CSP zrušiť a v napadnutej časti týkajúcej sa uloženia Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Bratislava, so sídlom Bratislava-Staré Mesto, Chorvátska 5, IČO: 00 738 255 nevykonávať zrážky zo mzdy žalobcu pre žalovaného na základe Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 28. 11. 2015 až do právoplatného skončenia konania vo veci samej je potrebné podľa § 388 CSP zmeniť a návrh zamietnuť, keďže neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

5. Podľa § 471 ods. 1 CSP predbežné opatrenia nariadené pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa spravujú ustanoveniami tohto zákona o neodkladných opatreniach a zabezpečovacích opatreniach.

6. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 328 ods. 1 CSP ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

9. Podľa § 76 odsek 2 zákona č. 99/1963 Z. z. Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. 06. 2016 (ďalej len „OSP“) predbežným opatrením možno nariadiť povinnosť niekomu inému než účastníkovi len vtedy, ak to možno od neho spravodlivo žiadať.

10. Tretia hlava tretej časti Civilného sporového poriadku predstavuje novú právnu úpravu neodkladných opatrení, zabezpečovacích opatrení a iných opatrení súdu, ktorá nahradila predchádzajúcu právnu úpravu o predbežných opatreniach. Uvedeným sa zmenila doterajšia koncepcia právnej úpravy predbežných opatrení podľa Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorej bolo cieľom predbežných opatrení dočasne upraviť pomery účastníkov konania a následne rozhodnúť vo veci samej, resp. cieľom bolo eliminovať ohrozenie budúcej exekúcie. Nová právna úprava upúšťa od doterajšej koncepcie predbežnosti poskytovanej ochrany, pretože po nariadení navrhovaných opatrení nemusí nevyhnutne nasledovať konanie vo veci samej. Podľa § 336 ods. 1 CSP môže súd pri nariadení neodkladného opatrenia pred začatím konania vo výroku uznesenia uložiť žalobcovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami, súd túto povinnosť neuloží.

11. Neodkladné opatrenie v sporovom konaní možno nariadiť len na návrh. Vecne príslušný na konanie a rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je okresný súd. Neodkladné opatrenie môže nariadiť súd pred začatím konania, počas konania alebo po skončení konania. Neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

12. Neodkladným opatrením možno ukladať povinnosť zásadne len strane konania. Uloženie povinnosti inej osobe Civilný sporový poriadok, na rozdiel od Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. 06. 2016, nepripúšťa.

13. Žalobca v podanom návrhu uviedol, že dňa 28. 11. 2015 uzatvoril so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 105901144, na základe ktorej mu bol poskytnutý úver vo výške 1.000 eur. Žalovaný zabezpečil svoj záväzkový vzťah Dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov a vyzval zamestnávateľa žalobcu - ÚVV a ÚVTOS Bratislava na vykonávanie zrážok zo mzdy. Žalobca mal za to, že zmluva o úvere obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré svojim obsahom a účelom odporujú zákonu alebo ho obchádzajú, alebo sa prieči dobrým mravom, a to v podstatných ustanoveniach predmetnej zmluvy. Za neprijateľnú podmienku žalobca považoval Dohodu o zrážkach zo mzdy a z iných

príjmov zo dňa 28. 11. 2015, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Tvrdil, že dohoda nebola s ním ako spotrebiteľom osobitne individuálne dojednaná. Žalovaný si už vopred v texte vyznačil krížikom, že ju žalobca neodmieta a v plnom rozsahu s ňou súhlasí, pričom sa k ničomu takému nevyjadroval. Žalobca tvrdil, že mal za to, že podpisuje iba zmluvu o spotrebiteľskom úvere a podľa jeho názoru je dohoda o zrážkach v zmysle Občianskeho zákonníka neplatná. Žalobca navrhol, aby súd rozsudkom určil, že Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo dňa 28. 11. 2015 Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 105901144 zo dňa 28. 11. 2015, uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným, je neplatná a žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň navrhol, aby súd v zmysle § 76 ods. 1 písm. f) OSP nariadil predbežné opatrenie, ktorým zamestnávateľovi žalobcu - ÚVV a ÚVTOS Bratislava, Bratislava, Chorvátska 5, uložil povinnosť zdržať sa zrážok zo mzdy žalobcu v prospech žalovaného na základe Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo dňa 28. 11. 2015, ktorá je súčasťou Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 105901144 zo dňa 28. 11. 2015, a to až do skončenia konania vo veci samej o určenie neprijateľných zmluvných podmienok Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 105901144 zo dňa 28. 11. 2015. Následne súd prvej inštancie rozhodol napadnutým uznesením.

14. Vychádzajúc z vyššie citovaných zákonných ustanovení, ako i zo skutočností uvedených žalobcom v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a z obsahu spisu, odvolací súd dospel k záveru, že o napadnutom rozhodnutí súdu prvej inštancie je potrebné rozhodnúť tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia. Odvolací súd zdôrazňuje, že neodkladné opatrenie je možné nariadiť len na návrh. V danom prípade žalobca navrhol nariadiť predbežné opatrenie, teraz neodkladné opatrenie len na uloženie povinnosti zamestnávateľovi žalobcu, ale nenavrhol vydať neodkladné opatrenie na uloženie povinnosti žalovanému. Keďže súd prvej inštancie prvým výrokom rozhodol nad rámec podaného návrhu, keď uložil povinnosť žalovanému, bolo potrebné výrok súdu prvej inštancie týkajúci sa uloženia žalovanému povinnosti zdržať sa výkonu práva na zrážky zo mzdy žalobcu vyplývajúce z Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 28. 11. 2015 v zmysle § 389 ods. 1 písm. d) CSP zrušiť.

15. Čo sa týka výroku napadnutého uznesenia, ktorým súd prvej inštancie uložil zamestnávateľovi žalobcu povinnosť nevykonávať zrážky zo mzdy žalobcu pre žalovaného na základe Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 28. 11. 2015 až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, k tomu odvolací súd uvádza, že ako bolo uvedené už vyššie, neodkladným opatrením možno uložiť povinnosť zásadne len strane konania, nie tretej osobe. Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 76 ods. 2 umožňoval predbežným opatrením nariadiť povinnosť aj niekomu inému ako účastníkovi, ak to bolo možné od neho spravodlivo žiadať, no Civilný sporový poriadok takéto ustanovenie neobsahuje. Nakoľko v zmysle ustanovenia § 471 ods. 1 CSP sa predbežné opatrenia nariadené pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona spravujú ustanoveniami tohto zákona o neodkladných opatreniach a zabezpečovacích opatreniach, je potrebné pri nariadení neodkladného opatrenia prihliadať na ustanovenia § 324 a nasl. CSP. Keďže Civilný sporový poriadok nedovoľuje nariadiť neodkladné opatrenie niekomu inému ako strane konania, je potrebné napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa uloženia Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Bratislava, so sídlom Bratislava-Staré Mesto, Chorvátska 5, IČO: 00 738 255 nevykonávať zrážky zo mzdy žalobcu pre žalovaného na základe Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 28. 11. 2015 až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, v zmysle § 388 CSP zmeniť tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia sa zamieta.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).
Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).